

ΘΕΜΑ: ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ενας μακροπρόθεσμος προγραμματισμός του κυβερνητικού έργου στη βάση στρατηγικών επιλογών προϋποθέτει την αντιμετώπιση του χρόνιου για τα ελληνικά δεδομένα προβλήματος του συντονισμού τόσο στο εσωτερικό της κυβέρνησης όσο και στις σχέσεις κυβέρνησης και δημόσιας διοίκησης.

Η λειτουργία του υπουργικού συμβουλίου, των κυβερνητικών οργάνων και του γραφείου του πρωθυπουργού δεν συνδέονται άμεσα με τα παραδοσιακά χαρακτηριστικά δυσκαμψίας και υπερδιόγκωσης του ελληνικού Κράτους. Τα χαρακτηριστικά αυτά, αντίθετα, αποκτούν βαρύνουσα σημασία όταν επιχειρείται ο συντονισμός των σχέσεων κυβέρνησης/διοίκησης. Έτσι, σε μία πρώτη φάση, ο συντονισμός στο εσωτερικό της κυβέρνησης αποτελεί περισσότερο ρεαλιστική επιδίωξη. Για τον σκοπό αυτόν, μπορούν να φανούν χρήσιμες ορισμένες σκέψεις αφενός γενικών κατευθύνσεων και αφετέρου συγκεκριμένων ρυθμίσεων.

I. Γενικές κατευθύνσεις

1. Στο εσωτερικό της κυβερνητικής λειτουργίας επισημαίνονται δύο βασικές σταθερές. Πρόκειται για: α) τον θεσμικά και πολιτικά προέχοντα ρόλο του πρωθυπουργού και β) την τάση πολλαπλασιασμού των υπουργείων σε συνδυασμό με την συνεχή διαφοροποίηση ενός έργου με αύξουσα πολυπλοκότητα. Οι εν λόγω σταθερές ορίζουν το γενικό πλαίσιο κάθε παρέμβασης, διότι συνδέονται με την πραγματικότητα κάθε σύγχρονης κρατικής δομής.

2. Η δεύτερη σταθερά δημιουργεί ουσιαστικά το μείζον πρόβλημα του ενδοκυβερνητικού συντονισμού. Απαιτείται έτσι ένας έλεγχος των συνεπειών της, όχι άτυπος και περιστασιακός, αλλά θεσμικός και μόνιμος. Στην κατεύθυνση αυτή μπορούν να βοηθήσουν οι "ενδιάμεσες" βαθμίδες του πολιτικού γραφείου του πρωθυπουργού αφενός και των κύκλων υπουργείων κατά ευρύτερους τομείς της κυβερνητικής δράσης αφετέρου. Η

θεσμοθέτηση μιας συχνής συνεργασίας μεταξύ αυτών των βαθμίδων κρίνεται ενπροκειμένω σκόπιμη. Αντίθετα, η επιδίωξη του αποτελεσματικότερου συντονισμού με τη λύση των "υπερυπουργείων" ή των υπουργών χωρίς χαρτοφυλάκιο δεν ενδείκνυται. Η λύση αυτή δεν προσιδιάζει σε ένα στρατηγικό μοντέλο συλλογικότητας στην κυβερνητική δράση.

3. Αντίθετα από το παρελθόν, το πολιτικό γραφείο του πρωθυπουργού πρέπει να αναλαμβάνει λιγότερο πολιτικό και περισσότερο σχεδιαστικό / συντονιστικό ρόλο. Για τον σκοπό αυτόν είναι αναγκαία η σύσφιξη της "οριζόντιας επικοινωνίας" των επιμέρους τομέων του, με τον προγραμματισμό τακτικών συσκέψεων των προϊσταμένων και των συμβούλων. Η επικοινωνία αυτή αποκτά βέβαια ιδιαίτερη σημασία όταν επίκειται συνεργασία με τους κύκλους των υπουργείων (βλ. σημείο 2). Οι συσκέψεις συνεργασίας μπορούν να οργανώνονται με πρωτοβουλία οποιουδήποτε προϊσταμένου ή συμβούλου το θεωρήσει αναγκαίο - ή ίσως και εναλλάξ μεταξύ τους - στον χώρο εργασίας του. Ο ίδιος εισηγείται και τα θέματα του τομέα του που θα συζητηθούν.

II. Συγκεκριμένες ρυθμίσεις

Υπάρχουν περιθώρια για την βελτίωση της λειτουργίας του σημερινού σχήματος των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων σε τρία επίπεδα:

1. Στελέχωση των οργάνων. Σε ορισμένες περιπτώσεις η σύνθεση των οργάνων δεν ανταποκρίνεται απόλυτα στον σκοπό τους, διότι συμμετέχουν μέλη από "απομακρυσμένα" σε σχέση με τον σκοπό αυτόν υπουργεία. Έτσι είναι "πολυτελής" η συμμετοχή: α) στο ΚΥ.Σ.Ε.Α. και των δύο οικονομικών υπουργών (ανεξάρτητα από το ότι σήμερα υπουργός είναι το ίδιο πρόσωπο), καθώς και του υπουργού Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. , β) στην Επιτροπή Θεσμών και Αποκέντρωσης, των υπουργών Παιδείας, Εργασίας, Υγείας, Δημόσιας Τάξης και Μεταφορών και γ) στην Επιτροπή Χάραξης Σχεδίασης και Εποπτείας της Κρατικής Πολιτικής για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, του υπουργού Εξωτερικών (και μάλιστα ως προέδρου!). Σε άλλες περιπτώσεις, η στελέχωση των οργάνων δεν είναι

επαρκής. Έτσι, ενόψει της πολιτικής ολοκλήρωσης της Ε.Ε., στην σχετική διυπουργική Επιτροπή θα μπορούσε να μετέχει εκτός των οικονομικών υπουργών και ο υπουργός Δημόσιας Διοίκησης, ή ο υπουργός παρά τω πρωθυπουργώ.

2. Επικαλύψεις αρμοδιοτήτων. Με δεδομένες τις προβλεπόμενες αρμοδιότητες των οργάνων, διαγράφονται προβλήματα επικαλύψεων μεταξύ τους, που πρέπει να αντιμετωπισθούν. Αυτό συμβαίνει με τις αρμοδιότητες: α) της Επιτροπής Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής και της Οικονομικής Επιτροπής και β) της Επιτροπής Κοινωνικής Συνοχής και Ποιότητας Ζωής και του Πενταμελούς Κυβερνητικού Συμβουλίου Προστασίας Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής.

3. Θέματα συγκρότησης και συχνότητας λειτουργίας. Ορισμένα όργανα πρέπει να ανασυγκροτηθούν, διότι είτε έχουν ονομαστική σύνθεση με βάση τα μέλη της προηγούμενης Κυβέρνησης (Οικονομική Επιτροπή, Επιτροπή Μεγάλων Έργων, κυρίως) είτε κατέληξαν να είναι διμελή (Τριμελής Διυπουργική Επιτροπή, Τριμελής Επιτροπή Υπουργών για την Αποκρατικοποίηση της Οικονομίας). Σκόπιμο, τέλος, θα ήταν να εξασφαλισθεί η πυκνότερη λειτουργία οργάνων που σχετίζονται με αντικείμενα άμεσης προτεραιότητας (Επιτροπή για τις σχέσεις με την Ε.Ε., Επιτροπή Κοινωνικής Συνοχής και Ποιότητας Ζωής, Επιτροπή Αντιμετώπισης Προβλημάτων από την Είσοδο Ατόμων από Βαλκανικές και άλλες Χώρες).

Αθήνα, 24 Οκτωβρίου 1996